

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta (HE 145/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 22/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yhteistyö huoltovarmuusasioissa

1 §

Huoltovarmuuden turvaaminen

Tässä laissa säädetään huoltovarmuuden turvaamisesta. Huoltovarmuudella tarkoitetaan väestön toimeentulon ja suojaamisen, maan talouselämän, maanpuolustuksen sekä turvallisuuden kannalta välttämättömien taloudellisten toimintojen, välttämättömien tavaroiden, materiaalien ja palveluiden tuotannon ja saatavuuden sekä kriittisen infrastruktuurin turvaamista normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta ja niiden aikana.

Valtioneuvosto asettaa päätöksellään huoltovarmuudelle yleiset tavoitteet, joissa määritellään varautumisen taso huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

Jokainen ministeriö vastaa huoltovarmuudesta omalla toimialallaan. Huoltovarmuuden kehittämisen yhteensovittaminen kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Huoltovarmuuskeskus, sektorit, poolit ja toimikunnat osallistuvat huoltovarmuuden turvaamiseen.

2 §

Huoltovarmuusneuvosto

Viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistyöelimenä huoltovarmuusasioissa toimii Huoltovarmuusneuvosto.

Valtioneuvosto asettaa työ- ja elinkeinoministeriön esityksestä Huoltovarmuusneuvoston enintään kolmen vuoden toimikaudeksi. Huoltovarmuusneuvostossa tulee olla edustus viranomaisista sekä huoltovarmuuden kannalta kriittisistä yrityksistä sekä järjestöistä. Puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä edustavat elinkeinoelämän yrityksiä.

Huoltovarmuusneuvoston tehtävänä on:

- 1) edistää viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistyötä huoltovarmuusasioissa;
- 2) analysoida huoltovarmuuden uhkia ja edistää alan tutkimusta;
- 3) antaa lausuntoja huoltovarmuuteen liittyvästä yhteistyöstä ja muista huoltovarmuuden turvaamisen edistämiseen liittyvistä asioista sekä tehdä aloitteita huoltovarmuuden kehittämiseksi;
- 4) arvioida sektori-, pooli- ja toimikuntatoiminnan kattavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä toiminnan tuloksellisuutta ja ehdottaa sektori-, pooli- ja toimikuntatoiminnan vuosittaisia painopisteitä.

Huoltovarmuusneuvoston jäsen ei saa paljastaa Huoltovarmuusneuvoston jäsenenä tietoon saamansa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun Huoltovarmuusneuvoston jäsenyys on päättynyt.

Huoltovarmuusneuvostosta ja sen tehtävistä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Sektorit, poolit ja toimikunnat

Viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen huoltovarmuusyhteistyötä varten on huoltovarmuuden kannalta kriittisiä toimialoja edustavia sektoreita, joihin kuuluu pooleja ja toimikuntia. Poolien ja toimikuntien toiminnasta sovitaan Huoltovarmuuskeskuksen sekä yritysten, järjestöjen tai viranomaisten välisillä sopimuksilla.

Sektorien, poolien ja toimikuntien tehtävänä on edistää viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen välistä yhteistyötä huoltovarmuusasioissa. Sektorit seuraavat ja arvioivat huoltovarmuuden ja varautumisen tilaa toimialallaan valtioneuvoston asettamien huoltovarmuuden yleisten tavoitteiden perusteella. Poolit ja toimikunnat edistävät huoltovarmuutta, varautumista ja jatkuvuudenhallintaa oman toimialansa viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen verkostossa valtakunnallisella ja alueellisella tasolla työ- ja elinkeinoministeriön ja Huoltovarmuuskeskuksen tulossopimuksessa sovittujen painopisteiden mukaisesti. Poolit ja toimikunnat tukevat Huolto-

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

varmuuskeskusta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun huoltovarmuuden tilannekuvan tuottamisessa.

Huoltovarmuuskeskus nimittää sektoreiden, poolien ja toimikuntien toimielinten jäseniksi viranomaisten, huoltovarmuuden kannalta kriittisten yritysten sekä järjestöjen edustajia.

2 luku

Huoltovarmuuskeskusta koskevat yleiset säännökset

4 §

Huoltovarmuuskeskuksen asema ja toimiala

Huoltovarmuuskeskus on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluva valtion virasto.

Huoltovarmuuskeskus tukee viranomaisia, elinkeinoelämää ja järjestöjä huoltovarmuuden ylläpidossa ja kehittämisessä sekä suunnittelee ja toteuttaa huoltovarmuutta turvaavia varautumistoimenpiteitä normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta ja niiden aikana.

5 §

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä on:

1) kehittää ja tukea viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistoimintaa huoltovarmuusasioissa sekä edistää näiden valmiutta toimia normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;

2) huolehtia huoltovarmuuden ennakointi- ja analyysityöstä sekä ylläpitää säännöllistä tilannekuvaa huoltovarmuuden kannalta kriittisten toimialojen huoltovarmuustilanteesta ja jakaa tilannekuvaa valtioneuvostolle, muille viranomaisille, Huoltovarmuusneuvostolle ja sektoreille, pooleille ja toimikunnille;

3) edistää yhteistyössä muiden viranomaisten ja elinkeinoelämän kanssa huoltovarmuuden kannalta välttämättömän kriittisen infrastruktuurin toimivuuden turvaamista;

4) edistää huoltovarmuuden kannalta välttämättömien tavaroiden, materiaalien ja palveluiden saatavuuden turvaamista normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä edistää sotilaallista maanpuolustusta tukevan tuotannon turvaamista;

5) ylläpitää valtion varmuusvarastoissa materiaaleja, jotka ovat välttämättömiä huoltovarmuuden turvaamiseksi ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi sekä toteuttaa varmuusvarastointiin liittyvä suunnittelu, varastojen hallinnointi, kauppatoimet, hallinto ja valvonta;

6) hoitaa turva- ja velvoitevarastointia koskevassa lainsäädännössä Huoltovarmuuskeskukselle säädetty tehtävät;

7) hoitaa kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1938;

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

8) hoitaa keskusyhteystoimistolle kuuluvat tehtävät, joista säädetään sisämarkkinoiden hätätilaa ja sisämarkkinoiden häiriönsietokykyä koskevan toimenpidekehysten perustamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2679/98 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/2747;

9) hoitaa tehtävät, joista säädetään puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvattun ja kestävä tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1252 21 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa ja 3 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa;

10) toteuttaa Euroopan unionin varautumistoimintaan liittyvät Huoltovarmuuskeskukselle annetut tehtävät;

11) tukea pelastuslain (379/2011) 38 §:ssä säädettyjen tehtävien edellyttämässä materiaaliavun hankinnassa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä järjestää tarvittaessa yhteistoiminnassa ministeriöiden kanssa kansainvälisen materiaaliavun lähettämiseen ja vastaanottamiseen liittyvät logistiikkatehtävät, jollei muualla lainsäädännössä toisin säädetä;

12) toteuttaa Huoltovarmuuskeskuksen ulkomaisten toimijoiden kanssa tekemien kahden- tai monenkeskisten sopimusten edellyttämät tehtävät Huoltovarmuuskeskuksen toimialalla;

13) hoitaa muualla lainsäädännössä Huoltovarmuuskeskukselle säädetty tehtävät;

14) hoitaa työ- ja elinkeinoministeriön määräämät tehtävät.

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Huoltovarmuuskeskuksen johtaminen ja päätöksenteko

6 §

Johtaminen ja ratkaisuvallta

Huoltovarmuuskeskusta johtaa pääjohtaja, jonka nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

Pääjohtaja nimittää Huoltovarmuuskeskuksen virkamiehet ja ratkaisee Huoltovarmuuskeskuksessa ratkaistavat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi. Pääjohtaja voi myös ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Pääjohtajan tukena toimii johtoryhmä.

Tarkempia säännöksiä johtamisesta ja ratkaisuvallasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

7 §

Työjärjestys

Pääjohtaja vahvistaa viraston työjärjestyksen. Siinä annetaan tarkemmat määräykset viraston organisaatiosta, asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta sekä hallinnon, toimintojen ja työskentelyn järjestämisestä.

4 luku

Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus

8 §

Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa Huoltovarmuuskeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, oikeusministeriö, puolustusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, valtioneuvoston kanslia sekä ympäristöministeriö osallistuvat Huoltovarmuuskeskuksen ohjaukseen oman toimialansa osalta yhteistoiminnassa työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Huoltovarmuuskeskuksen ohjauksesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa Huoltovarmuuskeskuksen ohjauksen tueksi enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan ohjausryhmän, jossa ovat edustettuina kaikki ministeriöt. Huoltovarmuuskeskuksen pääjohtaja ja Huoltovarmuusneuvoston keskuudestaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan nimeämät kaksi elinkeinoelämän edustajaa toimivat ohjausryhmän asiantuntijajäseninä. Ohjausryhmä voi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita.

Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmän tehtävänä on:

1) käsitellä Huoltovarmuuskeskuksen tulossopimus ja seurata tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumista;

2) seurata Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusrahaston toiminnan rahoitusta ja rahoituksen kohdistumista;

3) käsitellä muut Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusrahaston toiminnan kannalta merkittävät asiat kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut asiat.

Ohjausryhmässä elinkeinoelämää edustava asiantuntijajäsen ei saa paljastaa ohjausryhmän jäsenenä saamaansa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä, tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan ohjausryhmän asiantuntijajäsenenä tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun ohjausryhmän jäsenyys on päättynyt.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

Elinkeinoelämän edustajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmästä, sen tehtävistä ja menettelytavoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 luku

Materiaalinen varautuminen

10 §

Valtion varmuusvarastointi

Valtion varmuusvarastoja pidetään väestön toimeentulon ja suojaamisen, elinkeinoelämän toiminnan, maanpuolustusta ja turvallisuutta tukevan tuotannon sekä huoltovarmuutta koskevien Suomen kansainvälisten sopimusvelvoitteiden kannalta välttämättömistä materiaaleista. Huoltovarmuuskeskuksen on varmistettava, että varmuusvarastot ovat käytettävissä ja että niihin on fyysinen pääsy. Huoltovarmuuskeskuksen määräämät henkilöt ovat oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia varmuusvarastojen tiloissa varmuusvaraston valvonnan toteuttamiseksi.

Raakaöljyn ja öljytuotteiden varmuusvarastot on sijoitettava siten, että raakaöljyt ja öljytuotteet voidaan laskea liikkeelle ja tosiasiallisesti toimittaa loppukäyttäjille ja markkinoille määrääjässä ja olosuhteissa, jotka lieventävät mahdollisesti esiintyviä toimitusongelmia.

11 §

Valtion varmuusvarastoja koskeva päätöksenteko

Valtioneuvoston yleisistunto päättää varmuusvarastojen käyttöönotosta poikkeusoloissa.

Varmuusvarastojen käyttöönotosta muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa päättää työ- ja elinkeinoministeriö.

12 §

Varmuusvarastoitujen lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden, henkilösuojainten ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien tavaroiden käyttöönotto ja jakelu

Sosiaali- ja terveysministeriö päättää 11 §:ssä säädetystä poiketen valtion varmuusvarastoitavien lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden, henkilösuojainten ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien tavaroiden käyttöönotosta ja jakelusta. Valtion varmuusvarastoissa olevia lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita sosiaali- terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita voidaan ottaa käyttöön silloin, kun:

1) niiden käyttö on välttämätöntä väestön asianmukaisen hoidon ja huolenpidon tai sairauksien ehkäisyn toteuttamiseksi eikä maassa ole riittäviä kaupallisia varastoja eikä velvoite- tai turvavarastoja käyttöön otettavasta tavarasta;

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

2) niiden käyttöönotolle on tartuntatautilain (1227/2016) 73 §:n mukaiset perusteet; tai
3) niitä käytetään kansainvälisen avun antamiseen toiselle valtiolle, Euroopan unionille tai kansainväliselle järjestölle tai yhteistoimintaan toisen valtion, Euroopan unionin tai kansainvälisen järjestön kanssa Suomen alueen ulkopuolella eikä käyttöönotto ole tarpeen 1 tai 2 kohdan nojalla.

Sosiaali- ja terveysministeriön käyttöönottoa ja jakelua koskevassa päätöksessä voidaan määrätä 1 momentissa tarkoitettujen tavaroiden jakelusta, käyttökohteista, määristä, vastikkeista ja muista jakeluun liittyvistä seikoista.

13 §

Tuotanto- ja suorituskyykyvaraukset

Huoltovarmuuskeskus voi tehdä tuotantovaraussopimuksia tai suorituskyykyvarausten hankintaa koskevia sopimuksia väestön toimeentulon ja suojaamisen, elinkeinoelämän toiminnan sekä maanpuolustusta ja turvallisuutta tukevan tuotannon turvaamiseksi. Tuotantovaraussopimuksia ja suorituskyykyvarauksia koskevat järjestelyt voidaan ottaa käyttöön vain normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

6 luku

Huoltovarmuuden rahoittaminen

14 §

Huoltovarmuusrahasto ja huoltovarmuusmaksu

Huoltovarmuuskeskuksen hoidossa on valtion talousarvion ulkopuolinen huoltovarmuusrahasto, jäljempänä *rahasto*, johon tuloutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) perusteella kannettava huoltovarmuusmaksu.

Rahastosta katetaan materiaallisen varautumisen kustannukset ja investoinnit sekä muualla lainsäädännössä rahastosta katettavaksi säädetty korvaukset. Rahastosta voidaan lisäksi korvata Huoltovarmuuskeskuksen ohjelmatoimintaan liittyviä huoltovarmuustoimenpiteitä sekä muita kuin materiaalliseen varautumiseen liittyviä huoltovarmuuden kannalta välttämättömiä investointeja sekä kriisitoimenpiteisiin liittyviä kustannuksia.

Rahaston pääoman muodostavat sekä materiaallisen varautumisen edellyttämä että muu huoltovarmuuden kannalta välttämätön kiinteä ja irtain omaisuus, varmuusvarastoissa olevat tavarat sekä sijoittamattomat varat. Varmuusvarastoitujen tavaroiden luovutuksessa syntynyt voitto tai tappio on otettava huomioon rahaston pääoman muutoksena.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

15 §

Huoltovarmuusrahaston hallinto

Huoltovarmuuskeskus vastaa rahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Rahaston omistuksessa olevan kiinteän omaisuuden luovuttamiseen sovelletaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään. Kiinteistöjen tuotto ja niiden luovutuksista saatavat vastikkeet tuloutetaan huoltovarmuusrahastoon.

Jos rahaston likvidit varat ylittävät 150 miljoonaa euroa, ylimenevä osa tuloutetaan talousarvioon. Jos valtioneuvosto päättää lakkauttaa tai supistaa valtion varmuusvarastoja, lakkautusta tai supistusta vastaava osa huoltovarmuusrahaston pääomasta on tuloutettava valtion talousarvioon.

Rahaston hallinnosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Tilinpäätös, kirjanpito ja tilintarkastus

Rahaston tilikausi on kalenterivuosi. Viraston on laadittava erillinen tilinpäätös rahaston toiminnasta. Rahaston taloushallinnon järjestämiseen ja toimeenpanoon sovelletaan, mitä valtion talousarviosta annetun lain 21 a §:ssä säädetään.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajien on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tulokselisuudesta sekä sen taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta;

5) rahaston tuloksen käsittelystä rahaston hallituksen ehdottamalla tavalla.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajien on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista rahaston hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle sekä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Huoltovarmuuskeskuksen on tarvittaessa avustettava tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Valtioneuvosto vahvistaa rahaston tilinpäätöksen viimeistään varainhoitovuotta seuraavan huhtikuun 15 päivänä. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

17 §

Lainanottovaltuus

Rahastolle voidaan valtioneuvoston luvalla ja sen määräämillä ehdoilla ottaa lainaa enintään 600 miljoonaa euroa. Lainojen korot ja takaisinmaksu suoritetaan rahaston varoista.

Valtio vastaa rahaston 1 momentissa tarkoitetuista lainoista siltä osin kuin rahaston varat eivät riitä.

7 luku

Huoltovarmuuskeskuksen myöntämät tuet

18 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Huoltovarmuuskeskus voi myöntää huoltovarmuusrahastosta tukea taloudelliseen tai muuhun toimintaan, jos se on tarpeellista tässä laissa säädettyjen tehtävien tai 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtioneuvoston päätöksessä asetettujen tavoitteiden toteutumiseksi.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) toimenpiteen tukeminen ei ole lakisääteisesti jonkun toisen viranomaisen vastuulla;
- 2) tuki kohdistuu markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseen ja sillä on kannustava vaikutus;
- 3) yrityksellä katsotaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan;
- 4) tuki ei saa uhata vääristää tai vääristää kilpailua, ja myönnettäessä tukea taloudelliseen toimintaan huomioidaan, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään; ja
- 5) tuki on määräaikainen.

Muutoksenhaussa Huoltovarmuuskeskuksen tukipäätökseen noudatetaan, mitä valtionavustuslain (688/2001) 34 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen myöntämisen edellytyksistä ja tuen määrästä sekä tuen määräytymisen perusteista.

19 §

Muissa laeissa säädetyt tuet ja korvaukset

Sen lisäksi mitä 18 §:ssä säädetään, huoltovarmuusrahastosta myönnettävistä tuista ja korvauksista sekä niiden myöntämisen edellytyksistä säädetään muualla lainsäädännössä.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

8 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Osakkeiden hankkiminen, luovuttaminen ja päätöksenteko

Osakkeiden hankkimiseen Huoltovarmuuskeskukselle, Huoltovarmuuskeskuksen omistamien osakkeiden luovuttamiseen ja osakeomistusta koskevaan muuhun päätöksentekoon sovelletaan, mitä valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 4 §:n 1 momentissa säädetään.

21 §

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada pyynnöstä maksutta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:n 1 momentin 1, 4 ja 7 kohdassa tarkoitettua viranomaiselta tämän lain 5 §:n 1 momentin 3, 4 ja 7 kohdassa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

22 §

Tietojenantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja ja elinkeinoelämän järjestö ovat velvollisia Huoltovarmuuskeskuksen pyynnöstä antamaan salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Huoltovarmuuskeskukselle 5 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Tiedot on toimitettava maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja vaadittaessa kirjallisina.

Huoltovarmuuskeskuksella ei ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 16 §:ssä tarkoitetun lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.

23 §

Salassa pidettävää tietoa sisältävän tilannekuvan luovuttaminen

Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus luovuttaa 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu tilannekuva viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 1, 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, Huoltovarmuusneuvostolle sekä sektoreiden, poolien ja toimikuntien toimielimille.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

24 §

Virka-apu

Huoltovarmuuskeskuksella on oikeus saada poliisilta virka-apua 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyn valtion varmuusvarastojen valvonnan toteuttamiseksi sekä 11 ja 12 §:ssä säädetyn valtion varmuusvarastojen käyttöönoton suorittamiseksi, jos virka-avun antaminen voi tapahtua vaarantamatta poliisille säädettyjen muiden tehtävien suorittamista.

Virka-avun pyytämisestä päättää pääjohtaja.

25 §

Uhkasakko

Huoltovarmuuskeskus voi asettaa 22 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Huoltovarmuuskeskus voi asettaa 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun riskienarviointivelvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

9 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

26 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27 §

Kumottavat säännökset

Tällä lailla kumotaan huoltovarmuuden turvaamisesta annettu laki (1390/1992), jäljempänä *kumottava laki*.

28 §

Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös

Kumottavassa laissa säädettyjä tehtäviä hoitava työsopimussuhteinen henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa Huoltovarmuuskeskuksen virkasuhteeseen. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa näissä tehtävissä oleva henkilöstö siirtyy palvelussuhteensa keston ajaksi Huoltovarmuuskeskuksen määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

29 §

Omaisuuuteen liittyvät järjestelyt

Huoltovarmuuskeskuksen 31.3.2026 välitilinpäätöksessä olevat osakeomistukset siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Huoltovarmuuskeskuksen taseeseen, jonne merkitään myös muut viraston toiminnan edellyttämät omaisuuserät. Rahaston taseeseen siirretään Huoltovarmuuskeskuksen 31.3.2026 välitilinpäätöksen muut omaisuuserät.

30 §

Sopimuksia, sitoumuksia ja vireillä olevia asioita koskeva siirtymäsäännös

Huoltovarmuuskeskukselle kuuluvien 5 §:ssä tarkoitettujen tai muualla lainsäädännössä Huoltovarmuuskeskukselle säädettyihin tehtäviin liittyvät arkistot, rekisterit ja tietoaaineistot sekä Huoltovarmuuskeskuksessa vireillä olevat asiat ja Huoltovarmuuskeskuksen tekemät sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet pysyvät tämän lain voimaan tullessa Huoltovarmuuskeskuksella, ellei niitä koskevista vastuista ja velvollisuuksista tämän tai muun lainsäädännön nojalla erikseen säädetä tai muuta sovita, eikä niiden sisällöstä muuta johdu.

31 §

Muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset

Päätökseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, haetaan muutosta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn muutoksenhaussa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos tuomioistuin kumoaa päätöksen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Laki

turvavarastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan turvavarastolain (970/1982) 8 a § ja 13 §, sellaisena kuin niistä on 8 a § laissa 1685/1991,

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 7:n § 1 momentti, 8 § ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti laissa 1392/1992 ja 9 §:n 1 momentti laissa 307/1995, sekä

lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

1 §

Turvavarastoja voidaan perustaa ja ylläpitää väestön toimeentulon turvaamiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi sekä tuotantotoiminnan ylläpitämiseksi välttämättömien raaka-aineiden, tarvikkeiden ja tuotteiden varastoimiseksi ulkomaankaupan häiriöiden varalta.

— — — — —

3 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset turvavarastoitavista raaka-aineista, tarvikkeista ja tuotteista nimikkeittäin.

— — — — —

7 §

Huoltovarmuuskeskus voi myöntää turvavarastoijalle avustusta poikkeuksellisen suurten varastoiniskustannusten kattamiseen. Avustuksen suorittaa vuosittain turvavarastoijalle Huoltovarmuuskeskus turvavarastointisopimuksessa määrättävällä tavalla.

— — — — —

8 §

Turvavarastoija saa hakemuksesta myönnettyllä luvalla käyttää turvavarastossa olevia raaka-aineita, tarvikkeita ja tuotteita tuotantoonsa, jos:

1) turvavarastoidun raaka-aineen, tarvikkeen tai tuotteen saatavuudessa on laajamittaisia turvavarastoijasta riippumattomia ongelmia tai tällaisen ongelman todennäköinen uhka, turvavarastoijan tuotanto keskeytyisi tai olennaisesti vähentyisi ilman turvavarastoidun materiaalin käyttöä ja turvavaraston käyttöönotolla on olennaista merkitystä huoltovarmuuden kannalta;

2) energiahuollon kriisivalmiutta koskevat Suomen kansainväliset sopimusvelvoitteet edellyttävät turvavaraston käyttöönottoa;

3) turvavarastoidun raaka-aineen, tarvikkeen tai tuotteen saatavuudessa on tilapäisiä saantihäiriöitä, turvavarastoijan tuotanto keskeytyisi tai olennaisesti vähentyisi ilman turvavarastoidun materiaalin käyttöä ja turvavaraston käyttöönotto ei olennaisesti vaaranna huoltovarmuutta; tai

4) turvavarastossa oleva tai muu velvoitteen alainen raaka-aine, tarvike tai tuote on vaarassa tulla varastoaikanaan käyttötarkoitukseensa soveltumattomaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää turvavaraston käyttöluvan 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa. Työ- ja elinkeinoministeriö voi energiahuollon kriisivalmiutta koskevien Suomen kansainvälisten sopimusvelvoitteiden toteuttamiseksi myöntää turvavarastoijalle luvan luovuttaa turvavarastossa olevia raaka-aineita, tarvikkeita ja tuotteita.

Huoltovarmuuskeskus myöntää turvavaraston käyttöluvan 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

Turvavaraston käyttöluvan myöntävän viranomaisen on luvassa määrättävä siitä, mitä materiaalia ja määrää lupa koskee ja missä ajassa turvavarasto on täydennettävä, sekä muista turvavaraston käyttämisen ehdoista. Käyttöluvassa voidaan määrätä myös raaka-aineiden, tarvikkeiden ja tuotteiden käyttökohteesta.

Eduskunnan vastaus EV 177/2025 vp

Jos turvavaraston käyttö lupa koskee lääkkeiden tai lääkeaineiden turvavarastoa, on luvan myöntävän viranomaisen kuultava sosiaali- ja terveysministeriötä ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusta ennen luvan myöntämistä.

9 §

Joka käyttää varastoaan tämän lain tai turvavarastointisopimuksen vastaisesti, on velvollinen maksamaan takaisin valtiolle saamansa varastointiavustuksen. Takaisin maksettavalle avustukselle on maksettava avustuksen nostamispäivästä lukien vuotuista korkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

— — — — —

10 a §

Huoltovarmuuskeskuksella on oikeus saada poliisilta virka-apua 10 §:n 2 momentissa säädetyn turvavarastojen valvonnan toteuttamiseksi, jos virka-avun antaminen voi tapahtua vaarantamatta poliisille säädettyjen muiden tehtävien suorittamista.

Virka-avun pyytämisestä päättää Huoltovarmuuskeskuksen pääjohtaja.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 16.12.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri